

Kuva: Viivi Honkimaa

Miten AVI valvoo kirjaamismääräysten noudattamista?

Eläinsuojeluvalvonnan lisäksi Suomen kuusi aluehallintovirastoa valvovat myös muun muassa hevosten rekisteröinnin ja kirjanpito vaatimusten toteutumista. Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston läänineläinlääkäri Terhi Simonen-Jokinen kertoi, mitä valvontakäynnillä tapahtuu ja miten toimitaan, jos puutteita havaitaan.

Kunnan- ja valvontaeläinlääkärit tekevät AVI:n ohjaamana omaa valvontaansa, ja AVI tekee lisäksi myös omaa valvontaa sekä eläinsuojelun että kirjaamisvaatimusten osalta.

– Suomessa on kuusi aluehallintovirastoa, eli alueet ovat aika isoja, Simonen-Jokinen kertoi.

ELY-keskus valvoo tuotantoeläintiloja, eli asia saattaa koskea myös hevosia esimerkiksi mautiloilla, alkuperäisrotutukiasioissa tai sen tyyppisissä asioissa mistä EU-tukia hevosista maksetaan, hän mainitsi.

Milloin valvotaan?

Valvontaan johtaa epäily, ettei pitopaikkaa tai eläimiä ei ole rekisteröity. AVI:ssa tarkastetaan pitopaikan rekisteröinti myös aina kun jokin muu asia tulee vireille: esimerkiksi Traces-toimijan perustamisen ja validoinnin yhteydessä pitopaikkatunnus täytyy löytyä.

Traces-valvonnan yhteydessä valvotaan myös hevosten rekisteröintiä Suomeen 30 vrk kuluessa tuonnista. Tarkastukseen voi johtaa myös eläinsuojeluvalvonta-asia tai muu vireille tuleva asia esim. kuljetus- tai lääkitysvalvonnan yhteydessä. Kunnissa saatetaan myös käydä oman alueen pitopaikkoja läpi jo paikallistuntemuksen takia.

Tarkastuskäynti

Ennen käyntiä kartoitetaan pitopaikan tiedot eläintenpitäjärekisteristä sekä selvitetään alustavasti hevostietoja hevosrekisteristä. Itse käynnillä tarkastetaan hevosten passit ja luetaan hevosten mikrosirut. Havainnot kirjataan, esimerkiksi jos passia ei ole tai tiedot eivät täsmää. Jos varsalla ei ole vielä passia, tunnistuslomake käy korvaavana asiakirjana.

– Emän alla oleva varsalla ei toki kuulukaan olla vielä omaa passia, mutta jos sitä

on lääkitty teuraskieltolääkkeellä, väliaikainen passi tai tunnistuslomake todistaa, että asia on hoidossa, Simonen-Jokinen opasti.

Tuontihevosilta tarkastetaan myös Traces-lomake, jos tuonnista on alle kolme vuotta. Hyvä säilytyspaikka Traces-lomakkeelle on vaikkapa hevospassin välissä. Paperin katoamisen tai tuhoutumisen varalta siitä on hyvä olla myös kuva tallessa.

Käynnillä tarkastetaan myös hevoskirjanpito.

Jos havaitaan puutteita

Ensimmäinen toimenpide on kehoitus korjata tilanne määräajassa ja valvotaan kehoituksen noudattamista. Uusi käynti tehdään vain tarvittaessa.

Jos kehotusta ei noudateta, voidaan asettaa siirtokielto tai rajoitus, ettei eläintä saa siirtää pois pitopaikasta, ennen kuin rekisteröinti on kunnossa. Siirtokiellosta kuul-

Kuva: Viivi Honkimaa

laan ennen asettamista, joten asian korjaamiseen on kyllä aikaa.

Vakavammissa asioissa voidaan määräys antaa välittömästi. Kun asiat on korjattu, tilanne todetaan ja käsittely päätetään.

Sakot ja seuraamusmaksut

Jos kehotusta ei noudateta, laki antaa mahdollisuuden asettaa myös uhkasakko tehostamaan määräystä, kieltoa tai rajoitusta.

Uutena 1.1.2022 alkaen tuli voimaan eläinten tunnistamis- ja rekisteröintivannon seuraamusmaksu 300-5000 €.

– Tuolla seuraamusmaksun ylähaarukassa voitaisiin olla esimerkiksi jos kyseessä on vaikka iso myyntitali, jonne tulee jatkuvasti paperittomia myyntihevosia ulkomailta, hevostaljanpito ei ole sinne päinkään eikä kukaan tiedä mistä ja minne hevoset ovat menneet. Alahaarukassa taas oltaisiin ehkä yhden yksittäisen hevosenpitäjän tapauksessa, Simonen-Jokinen kertoi.

AVI voi määrätä maksun:

- jos pitopaikkaa ei ole rekisteröity
- jos laiminlyö EU-jäsenvaltioiden välillä eläimiä kuljettavan rekisteröinnin
- jos laiminlyö hevostaljanpidon pitämisen ja taljanpidon säilyttämisvelvollisuuden (3v)

- jos hevosella ei ole mikrosirua ja/tai passia.

Myös tulli voi määrätä seuraamusmaksun, jos puute havaitaan sen valvonnassa, esimerkiksi jos rajalla hevoskuormassa havaitaan siruttomia, passittomia hevosia.

Seuraamusmaksun suuruutta arvioidessa toimijaa kuullaan. Vuotta vanhemmassa asiassa seuraamusmaksua ei voi määrätä.

Jos valvonta paljastaa vakavan tapauksen, esimerkiksi laajamittaista hevosten salakuljetusta, laitonta tuontia tai passien väärentämistä, tehdään rikosilmoitus poliisille.

Kirjaamisvastuista kannattaa sopia erikseen

Myös Simonen-Jokinen kehotti kuulijoita olemaan huolellisia kirjaamisasioissa, passin säilytyksessä ja käsittelyssä.

– Klinikallekin mentäessä passia kannattaa vaikka vähän tyrkyttää, että tarvittavat merkinnät tulevat varmasti tehdyiksi, hän totesi.

Hän varoitti tallinpitäjiä ottamasta vastaan passitonta hevosta. Hevosen kuljetus ilman passia on kiellettyä, eikä pitopaikkaan saa ottaa hevosta vastaan ilman passia ja/tai sellaisesta paikasta, jolla ei ole pitopaikatunnusta.

Kirjanpito kannattaa suunnitella niin helpoksi, että se tulee tehtyä

– Aina kannattaa miettiä mikä juuri siellä omalla tallilla on se helpoin systeemi. Oma Tallin kirjanpito on tosi hyvä, mutta jos itse ja asiakkaat ovat sellaisia ettei puhelin ja tietokone ole mieleisiä työkaluja, se voi olla se ruutuvihko. Tai jos on Excel-nikkari ja tykkää siitä, sekin on vallan mainio. Kunhan se on sellainen ettei vaivaa tule enempää kuin on tarpeen, se tulee rutiiniksi arjessa eikä tunnu liian raskaalta.

– Sopikaa kirjaamisvastuut tallilla, mieluiten kirjallisesti esimerkiksi hoitosopimuksen yhteydessä, Terhi Simonen-Jokinen opasti.

Viivi Honkimaa